

Коваль О. О.

ФСП, НТУУ «КПІ»

Науковий керівник: к.політ.н.,

ст. викладач Якубін О.Л.

Інтелігенція і дебати про майбутнє людства (за Д. Лукачем)

Поняття «гуманізму» виникло ще за давніх часів, і протягом всієї історії людства воно тісно переплітається з явищем антигуманізму. Сама ідея гуманізму полягає у визнанні людини, індивіда, як найвищої цінності, пріоритетності людяності у суспільстві. Будь-які ганебні дії по відношенню до іншої людини перечать основному розумінню гуманізму. Але, разом з тим, ми можемо спостерігати певні події в історії, які вражають своєю жорстокістю: рабство, війни, геноциди, бунти, тощо. Деякі люди розуміють, звідки витікають та до чого призводять антигуманні настрої у суспільстві, деякі-не розуміють, а лише сліпо слідкують за більшістю. І звідси постає питання: на кому лежить відповідальність за варварські дії? Чи можемо ми уникнути цього у майбутньому?

На думку Лукача, лєвова доля відповідальності за агресію лежить саме на інтелігенції, адже хто, як не інтелектуали повинні першими бачити та реагувати на антигуманні прояви у нашому суспільстві. Розглядаючи фашизм як одне з найжорстокіших явищ в історії нашого суспільства, Лукач зазначає, що усі звірства фашизму не вдалися би, якби Гітлер не зміг здійснити систематичний вплив на суспільство заради розповсюдження ідеї нерівності людей. Використавши пропагандистські методи, він укорінив у думках переважної більшості німецького народу, що сама думка про рівність усіх людей є нечуваною. Допустивши таке, інтелігенція позбулася можливості яким завгодно чином впливати на розвиток подальших подій.

Як інтелектуали можуть впливати на майбутнє, на ситуацію загалом? Так, як це є освічені люди, науковці, управлінці, то саме вони повинні не дати затуманити собі розум, а направляти людей на потрібний шлях розвитку. За Лукачем, від інтелігенції залежить, як суспільство реагуватиме на нові прояви фашизму та на інші дії, що є антигуманними по відношенню до людей. Чи обере інтелігенція шлях

своїх попередників 18 та 19 століть та стане на чолі прогресивного повороту у світі, чи, навпаки, як німецька інтелігенція 20 ст. мимоволі стане безпомічною жертвою та свідком варварської реакції.

Таким чином, великим завданням інтелектуалів Д. Лукач бачить їх обов'язок викрити витoki ганебних дії, не допустити повторення та подальшого розвитку всіх варварських проявів фашизму. Так як фашистська ідеологія зачіпає кожен сферу життя, від політичної до повсякденної, то і викриття подібних ідей повинно бути різноплановим. «Нельзя ограничиваться одной лишь критикой и разоблачением фашистской идеологии: нужно каждому проявлению варварства противопоставлять положительные гуманистические ценности. Только такая критика фашизма способна действительно мобилизовать силы на борьбу с ним.» [2]. Тобто, потрібно наочно демонструвати переваги позитивного світогляду над усіма можливими жорстокими виявами антигуманізму, і так ми зможемо у майбутньому уникнути нової хвилі фашистської ідеології.

Список використаних джерел:

1. Д. Лукач «Об ответственности интеллектуалов». «Мониторинг общественного мнения: экономические и социальные перемены», 2004 г., сс.91-97
2. Д. Лукач «Борьба гуманизма и варварства», государственное издательство УзССР. Ташкент. 1943 г.